

**MOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ
GYVENSENOS TYRIMAS ŠIRVINTŲ R. SAV.
2024 m.**

Rodiklių suvestinė-ataskaita

Sudarė: I. Petrauskienė,

*Visuomenės sveikatos specialistė vykdanči visuomenės
sveikatos stebėseną*

Šaltinis: Higienos institutas

Išvadas

2024 metais visose Lietuvos savivaldybėse buvo atliktas mokyklinio amžiaus 5, 7 ir 9 (I gimnazijos) klasių mokinių gyvenimo tyrimas. Tyrimas atliktas įgyvendinant Sveikatos apsaugos ministro įsakymą¹, nurodantį periodiškai savivaldybėse atlikti gyvenimo tyrimus.

Tyrimas atliktas vadovaujantis Higienos instituto (toliau – HI) parengta gyvenimo tyrimų organizavimo ir vykdymo metodika². Anketinei apklausai naudotas su Sveikatos apsaugos ministerija suderintas standartizuotas klausimynas³.

Suvestinėje-ataskaitoje pateikiami bendri duomenys apie respondentų skaičių savivaldybėje, jų sociodemografinės charakteristikos ir 32 gyvenimo rodikliai, esantys aukščiau minėtu įsakymu patvirtintame vaikų gyvenimo stebėsenos rodiklių sąrašė.

Vaikų gyvenimo stebėsenos rodikliai suskirstyti į 3 grupes:

- ✓ laimingumas, sveikatos ir išvaizdos vertinimas;
- ✓ sveikatos elgsena (fizinis aktyvumas, pasyvus laisvalaikis ir mitybos įpročiai, burnos higiena);
- ✓ rizikingas elgsenys (tabako, elektroninių cigarečių rūkymas, alkoholio, narkotinių medžiagų vartojimas, patyčios ir saugumas kelyje, namuose bei mokykloje).

2024 m. mokyklinio amžiaus vaikų gyvenimo tyrimo duomenų bazę sudarė 34 873 respondentų užpildytos anketos, iš kurių 378 anketas užpildė Širvintų r. sav. moksleiviai, iš jų 141 buvo 5 kl. mokiniai, 117 – 7 kl. mokiniai, 120 – 9 arba I gimnazijos klasės mokiniai. Apklausa vykdyta 2024 m. kovo – birželio mėnesiais.

¹2003 m. rugpjūčio 11 d. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Prieiga per internetą: <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.216610/asr>.

²Metodinės rekomendacijos „Gyvenimo tyrimų organizavimas ir vykdymas savivaldybėse“. Higienos institutas, 2016.

³2024 m. mokyklinio amžiaus vaikų tyrimo klausimynas. Prieiga per internetą:

Mokiniu_gyvenimo_tyrimo_klausimynas_2024.pdf (hi.lt)

TYRIMO APIMTYS

	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	12262	11498	11077	34837
Širvintų r. sav.	141	117	120	378

* Skaičiuojant bendrus rodiklius buvo įtraukti respondentai, nenurodę klasės, kurioje mokosi.

Sociodemografinės respondentų charakteristikos Širvintų r. sav.

PAGAL LYTĮ		
Berniukas	171	45,2%
Mergaitė	207	54,8%
KLASĖ		
5	141	37,3%
7	117	31%
9	120	31,7%
GYVENAMOJI VIETA		
Miestas	160	42,3%
Kaimas	218	57,7%
ŠEIMOS PADĖTIS		
Gyvena su abiem tėvais (globėjais)	284	75,9%
Gyvena su vienu iš tėvų (globėju)	85	22,7%
Kita	5	1,3%
TĖVŲ (GLOBĖJŲ) UŽIMTUMAS		
Abu turi darbą	312	83%
Vienas turi	56	14,9%
Abu neturi	6	1,6%
Nežino, ar turi	2	0,5%

MOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ GYVENSENOS RODIKLIAI

1. Laimingumas, sveikatos ir išvaizdos vertinimas

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi pakankamai laimingi ar labai laimingi vertindami savo dabartinį gyvenimą, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	73.1	63.2	59.1	65.4
Širvintų r. sav.	80.9	69.6	65.5	72.5
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie savo sveikatą vertina kaip gerą ar labai gerą, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	76.8	70.8	66.9	71.7
Širvintų r. sav.	84.9	68.1	60	71.7
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie yra patenkinti savo išvaizda, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	41.2	28.8	25.1	32
Širvintų r. sav.	50	29.6	26.9	36.4

2. Sveikatos elgsena (fizinis aktyvumas, mityba)

2.1. Fizinis aktyvumas ir pasyvus laisvalaikis

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie 5 ir daugiau dienų mankštinasi ar sportuoja bent 60 minučių (skaičiuojant kartu su fizinio ugdymo pamokomis), dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	40.3	40.6	37.9	39,6
Širvintų r. sav.	43.9	40	44	42.7
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie kasdien, ne pamokų metu, mankštinasi ar sportuoja bent 60 minučių, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	15,3	13.5	13.2	14
Širvintų r. sav.	11.3	14	15.8	13.6
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie vidutiniškai 4 ir daugiau valandų per dieną praleidžia prie ekranų (televizoriaus, kompiuterio, planšetės, išmaniojo telefono), dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	17.4	30.5	37,7	28.2
Širvintų r. sav.	19.7	28.1	39.3	28.5

2.2. Mitybos įpročiai bei burnos higiena

Mokyklinio amžiaus vaikų, kasdien valgančių pusryčius, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	43.1	37.1	36.6	39.1
Širvintų r. sav.	51.1	28.7	35.1	39.3
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo vaisius (neskaitant sulčių), dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	37.5	33.2	30.6	33.9
Širvintų r. sav.	37.4	27.4	38.3	34.6
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo daržoves (neskaitant bulvių), dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	31.8	32	34.1	32.6
Širvintų r. sav.	30.7	34.5	34.5	33.1
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną valgo saldumynus, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	17.1	19.6	18.5	18.4
Širvintų r. sav.	22.1	14.8	22	19.8
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per dieną geria gazuotus saldžiuosius gėrimus, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	9.4	9.6	9	9.3
Širvintų r. sav.	17.1	6.1	12.5	12.3
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savaitę geria energinius gėrimus, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	8.8	14.6	23.7	15.4
Širvintų r. sav.	5.7	11.2	25.8	13.8
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie papildomai nededa druskos į paruoštą maistą, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	32.2	30.6	29.5	30.8
Širvintų r. sav.	38.1	32.2	31.1	34
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie valosi dantis šepetėliu ir pasta dažniau nei kartą per dieną, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	59.9	59.9	62.2	60.6
Širvintų r. sav.	57.4	66.1	64.1	62.2

3. Rizikingas elgesys

3.1. Tabako gaminių bei elektroninių cigarečių vartojimas

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą rūkė tabako gaminius, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	2.2	6.3	14.5	7.5
Širvintų r. sav.	1.4	2.8	19	7.4
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą rūkė tabako gaminius, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	3.7	12.5	25.6	13.6
Širvintų r. sav.	2.9	12.2	31.4	14.7
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą rūkė elektronines cigaretes ar naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	3.1	8.5	18.7	9.9
Širvintų r. sav.	2.8	3.7	15.8	7.1
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą rūkė elektronines cigaretes ar naudojo panašius elektroninius įtaisus rūkymui, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	6.7	20	33.3	19.5
Širvintų r. sav.	2.1	18.6	33.6	17.2

3.2. Alkoholio vartojimas

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	4.6	10.6	20.3	11.6
Širvintų r. sav.	5.8	4.6	20.7	10.2
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėnesių bent kartą vartojo alkoholinius gėrimus, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	11.9	26.2	44,2	26.9
Širvintų r. sav.	6.6	16.8	45.7	22.2

3.3. Narkotinių medžiagų vartojimas

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kanapes („žolę“, marihuaną, hašišą), dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	1.8	3.2	8.3	4.3
Širvintų r. sav.	1.4	0.9	7.7	3.3
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie bent kartą per savo gyvenimą vartojo kitus narkotikus nei kanapes, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	1.6	3	4.9	3.1
Širvintų r. sav.	1.4	0.9	9.6	3.8

3.4 Saugumas kelyje

Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada tamsiu paros metu būdami lauke nešioja atšvaitus, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	26.8	13.5	9.7	17
Širvintų r. sav.	40.1	21.6	7.8	24.1
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada segi saugos diržą važiuodami automobiliu, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	81.6	74.5	73.9	76.8
Širvintų r. sav.	82.3	82.1	70.6	78.5
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie visada dėvi šalną važiuodami dviračiu, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	18.1	9	5.9	11.4
Širvintų r. sav.	21.7	14.7	14.3	17.3

3.5. Patyčios

Mokyklinio amžiaus vaikų, iš kurių tyčiojosi kiti mokiniai per paskutinius 2 mėnesius, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	53.5	48.7	32	45.1
Širvintų r. sav.	48.6	50.9	35	44.9
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie patys tyčiojosi iš kitų mokinių per paskutinius 2 mėnesius, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	33.2	37.5	26.9	32.6
Širvintų r. sav.	33.6	48.3	28.6	36.5
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutines 30 dienų patyrė patyčias per socialinius tinklus, elektroniniu paštu ar telefonu, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	14.4	15	10.8	13.4
Širvintų r. sav.	12.9	15.7	5.2	11.4
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie per paskutinius 12 mėnesių patyrė patyčias per socialinius tinklus, elektroniniu paštu ar telefonu, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	23.4	27.2	22	24.2
Širvintų r. sav.	16.4	27.9	23.1	22

3.6. Saugumas namų ir mokyklos aplinkoje

Mokyklinio amžiaus vaikų, kuriuos per paskutinius 2 mėnesius mušė ar kitaip fiziškai baudė tėvai, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	13.1	9.9	6.6	10
Širvintų r. sav.	13	7.8	5.9	9.2
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi saugūs namų aplinkoje, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	94.3	93.4	94	93.9
Širvintų r. sav.	95	92.2	96.6	94.7
Mokyklinio amžiaus vaikų, kurie jaučiasi saugūs mokyklos aplinkoje, dalis (proc.)				
	5 klasė	7 klasė	9 klasė	Iš viso
Lietuva	75.7	68.5	76.2	73.5
Širvintų r. sav.	83	69	81.5	78.2